

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4835/2022
29.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Споменке Зарић председника већа, Добриле Страјина и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Терзић, адвокат из ..., против туженог АД „Јадар“ из Лознице, чији је пуномоћник Слободан Миловановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3156/21 од 27.01.2022. године, у седници од 29.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3156/21 од 27.01.2022. године, у ставу првом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3156/21 од 27.01.2022. године, у ставу другом изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 125/2017 (2010) од 16.09.2021. године, ставом првим изреке тужени је обавезан да тужиоцу исплати накнаду за одузету непокретност у износу од 27.853.688,71 динар, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, за непокретности наведене овим делом изреке, док је преко досуђеног до траженог износа од 100.000.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.021.280,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а преко досуђеног износа захтев за накнаду парничних трошкова је одбијен. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка са припадајућом законском затезном каматом. Пресуда је исправљена решењем од 18.10.2021. године.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3156/21 од 27.01.2022. године, ставом првим изреке, одбачена је жалба тужиоца. Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем у побијаном усвајајућем делу и делу који се односи на трошкове парничног поступка.

Против решења садржаног у ставу првом изреке другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Против другостепене пресуде у ставу другом изреке, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење из става првог изреке првостепене пресуде, у смислу чл. 408. и 420. став 3. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП, који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП на коју се ревизија неосновано позива, јер није било незаконитог поступања суда којим би тужиоцу било онемогућено да расправља пред судом. Неосновно се ревизијом указује и на битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињену пред другостепеним судом.

У поступку је утврђено да су тужиоца у првостепеном поступку заступали пуномоћник Драгомир Петровић, који је првостепену пресуду примио 13.10.2021. године, и адв. Миодраг Терзић који је првостепену пресуду примио 08.10.2021. године. Пуномоћник адв. Миодраг Терзић је изјавио жалбу на првостепену пресуду 29.10.2021. године, а затим допуну жалбе 12.11.2021. године. Пуномоћник тужиоца Драгомир Петровић није изјавио жалбу на првостепену пресуду.

С обзиром на наведено, правилно је другостепеним решењем садржаним у ставу првом изреке другостепене пресуде, жалба тужиоца одбачена.

Према члану 367. став 1. ЗПП, странка може да изјави жалбу против пресуде донете у првом степену у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде. Када странка има више пуномоћника, довољно је да се достављање писмена изврши једном од њих, у смислу члана 135. став 2. ЗПП, а у ситуацији када је првостепена пресуда достављена обојици пуномоћника, рок за изјављивање правног лека почиње да тече засебно од дана када је судска одлука достављена сваком од њих, према правном схватању Грађанског одељења Врховног касационог суда од 23.02.2011. године.

У конкретном случају, пуномоћник тужиоца Драгомир Петровић није изјавио жалбу на првостепену пресуду, а пуномоћник Миодраг Терзић је жалбу изјавио по истеку законског рока од 15 дана, који је истекао 25.10.2021. године.

Из изнетог произилази да је жалба неблаговремена, као и допуна жалбе, у смислу чл. 104. и 378. став 2. ЗПП, па је правилно другостепеним решењем одбачена на основу чл. 389. став 1. ЗПП, а ревизијом се неосновано истиче погрешна примена материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу чл. 414. став 1. и 420. ЗПП.

Одлучујући о ревизиј туженог, Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у ставу другом изреке, у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Народног одбора Општине Лозница од 16.06.1954. године, у стамбену заједницу су укључене зграде тужиоцевог правног претходника ББ из разлога што има више зграда у Лозници у ...улици и на Тргу Решењем Комисије за национализацију Општине Лозница од 10.08.1959. године утврђено је да је национализована пословно-стамбена зграда у власништву правног претходника тужиоца у ... улици бр. .. и на Тргу ... бр. .., на кп .. КО Лозница. Решењем Одељења за финансије Општине Лозница од 21.06.1962. године, у предмету национализације непокретности ББ, утврђено је да су на дан 26.12.1958. године, као дана ступања на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, национализоване и прешле у друштвену својину непокретности, поред осталих стамбено-пословна зграда у Лозници Трг ... бр. .., и да је земљиште на коме се налазе објекти национализовано решењем Одељења за финансија Општине Лозница 16.11.1959. године. Решењем Одељења за финансија Општине Лозница од 11.03.1963. године одређена је накнада за национализоване локале у ...улици бр. .. и .. и на Тргу ... бр. .., по решењу Комисије за национализацију од 05.05.1959. године, па је правном претходнику тужиоца ББ одређена накнада од 504.686,00 тадашњих динара и утврђено је да је на име аконтације накнаде примио 382.172,00 динара. Решењем СО Лозница, Одељења за финансије од 29.07.1967. године, извршен је административни пренос права коришћења са дотадашњих корисника стамбеног предузећа „Наш дом“, на кп .. у КО Лозница са постојећим објектима на парцели, на трговинско предузеће, овде туженог „Јадар“ из Лознице, ради изградње робне куће у складу са урбанистичким планом. Тужено предузеће је са стамбеним предузећем „Наш дом“ 1967. године закључио Уговор о замени пословних просторија, тако што је стамбено предузеће „Наш дом“ уступило туженом пословне просторије на Тргу ... бр. .. у Лозници, а тужени му је у замену уступио другу пословну просторију у Лозници. Тужени је корисник кп .. КО Лозница и власник робне куће која се налази на овој парцели, а која је саграђена након рушења објекта који су били у власништву правног претходника тужиоца. Решењем Министарства финансија Републике Србије, Управе за имовинско-правне послове од 13.07.1991. године, које је потврђено пресудом Врховног суда Србије У 690/91 од 17.06.1992. године, обустављен је поступак утврђивања предмета национализације, покренут по захтеву ранијег власника ББ. Након обнове катастра непокретности од 21.02.2011. године, нове кп .., .. и .. КО Лозница формиране су од раније кп .. КО Лозница Град, која је била уписана као друштвена својина ГП „Јадар“ обновом премера из 1965. године, без података о правном основу уписа, а која одговара ранијој кп .. КО Лозница. Према допису Пореске управе – Филијала Лозница од 24.09.2018. године, тржишна вредност кп .. од 7 а, 07 м2 износи 9.269,00 динара по м2, а просечна тржишна вредност пословног простора износи 93.419,00 динара по м2. На основу налаза и мишљења вештака утврђено је да тржишна вредност пословног простора на предметној локацији износи 1.500 евра по м2, а тржишна вредност помоћних објеката 400 евра по м2 у динарској противвредности. Површина одузетог пословног простора од 136,34 м2, односно 4 локала на дан вештачења 21.06.2021. године износи укупно 24.044.854,23 динара, а површина од 104 м2 помоћних објеката износи 4.891.036,08 динара. Тржишна вредност земљишта утврђена је на 278 евра по

м2, односно за укупну површину од 0.07.07 ха - 23.104.980,00 динара. Тржишна вредност 4 локала у време делимичне исплате накнаде 1963. године износила је 9.617.942,00 динара, а помоћних објеката 611.379,06 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудом примeњено материјално право када је тужени обавезан да тужиоцу као правном следбенику ранијег власника исплати накнаду за одузету непокретност у укупном износу од 27.853.688,71 динар са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Према члану 43. важећег Закона о експропријацији, накнада за експроприсану стамбену зграду, стан или пословну просторију одређује се према тржишној вредности такве непокретности. Према члану 42. став 1. тог закона, накнада за експроприсано пољопривредно и грађевинско земљиште одређује се у новцу према тржишној цени таквог земљишта. Ставом 2. овог члана прописано је да процену тржишне вредности из става 1. врши орган надлежан за утврђивања пореза на пренос апсолутних права на непокретностима. Према члану 71а. тог закона, одредбе које се односе на експропријацију непокретности сходно се примењују и на административни пренос непокретности, ако овим законом није другачије одређено.

У конкретном случају, ради се о административном преносу права коришћења, извршеним у складу са тада важећим Законом о експропријацији („Службени лист СФРЈ“ 12/57 ... 13/65). Туженом је решењем о административном преносу, донетим у складу са тада важећим прописима, пренето право коришћења на објектима који су се налазили на кп бр .. КО Лозница, чији је ранији власник био правни претходник тужиоца, па је у обавези да му исплати одговарајућу накнаду у висини која се одређује према одредбама важећег Закона о експропријацији. У поступку је правилно утврђено, према налазу и мишљењу вештака, да укупна висина накнаде за одузете непокретности према тржишним ценама на дан вештачења износи 28.935.891,03 динара, а да је тржишна вредност одузете имовине у време делимичне исплате 1963. године износила укупно 10.229.321,06 динара, тако да тада исплаћени износ од 382.172,00 динара представља 3,74% од укупне тржишне вредности непокретности у време пресуђења, па је по одбитку наведеног процента правилно тужени обавезан да тужиоцу исплати досуђени износ са припадајућом законском затезном каматом.

Ревизијом туженог неосновано се указује да је у побијаној пресуди погрешно примењена одредба члана 43. и 71а. Закона о експропријацији. Осталим ревизијским наводима оспорава се налаз и мишљење вештака, што представља побијање утврђеног чињеничног стања, због чега се ревизија не може поднети, према члану 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Споменка Зарић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић